

Tadeusz Poklewski

Besiekiery, pow. Łęczyca

Informator Archeologiczny : badania 5, 287-288

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BESIEKIERY, pow. Łęczyca

Zakład Archeologii Polski Środkowej
Instytutu Historii Kultury Material-
nej PAN w Łodzi

Badania prowadził dr Tadeusz Poklewski¹

Finansował WKI w Łodzi² Pierwszy sezon

badani³ Zamek z XIV/XVI-XVII w.⁴

Celem badań było dokładne rezerowanie ruiny wielofazowej budowli, a następnie sformułowanie propozycji sposobu zabezpieczenia jej ekspozycji i ewentualnego przyszłego wykorzystania.⁵

Wyodróżniono dwie zasadnicze fazy budowli: 1° pierwotną budowlę Wawrzyńca Sokołowskiego, wojewody łęczyckiego z ok. 1500 r.; 2° zasadniczą przebudowę przez Szymona Szamwińskiego, starostę łęczyckiego, ok. 1650 r.

Budowla I fazy to otoczony murem ceglano-kamiennym prostokątny dziedziniec z dużym, parakondygnacyjnym ceglany domem na kurtynie północnej, z ryzalitem prostokątnej wieży bramnej na osi elewacji południowej. Część wniesiona na sztucznej wyspie, na sztucznym stawie. Woda dochodziła bezpośrednio do fundamentów. Cała budowla, aż po stopę fundamentową była malowana na czerwono, również i wnętrza; w przysieniach sklepienie krzyżowe.⁶

Architekt XVII w. zaadaptował w pełni pierwotny plan zamku doznająca dwukondygnacyjny ciąg arkad wzdłuż kurtyny wschodniej. Wista brama otrzymała odnieboczną nadbudowę. Zasadniczej zmianie uległy wnętrza w domu głównym, gdzie poza sienią, sklepienia krzyżowe-łobowe zastąpiono stropami lub sklepieniami krzyżowymi o stiukowym wystroju, zmieniając poza tym wykrój okien. Nadto we wszystkich ścianach znad ślady reperacji i przemurowań. Cały budynek zamku, wieżę i ciąg arkadowy otynkowane, a częściowe /wnętrza arkad/ pokryte barwną polichromią. Wodę stawu odsunięte od murów poszerzając sztuczną wyspę także na stronę murów. W wyniku przebudowy zamek zachował z pewnością charakter średniowiecznej budowli obronnej stając się w obrębie dziedzińca oczywistą rezydencją.⁷

Interesujące jest stwierdzenie sużytkowania przez budowniczych zamku ok. 1500 r. cegły odmiennej, "fabrycznie" nowej, którą według rezerwania zespołu badającego można by w Łęczyckim odnieść najpóźniej do schyłku XIV w. Byłaby to więc chyba cegła pochodząca z jakichś dawniejszych zapasów, może związana z zamkiem łęczyckim?

Badania nie wyświetliły dostatecznie sytuacji obu budynków przybramnych i wewnętrznego podjazdu do bramy /od dziedzińca/. Doprowadzi-

ły natomiast do zrekonstruowania kolejnych poziomów dziedzińca zamkowego.¹

Badania miały charakter szerokiego sondażu.² Wydaje się, że problematykę wynikającą z założonego celu wyświetliły dostatecznie; dlatego też nie przewiduje się ich kontynuacji.³

BIAŁOGARD

patrs wczesne średniowiecze

BŁONIE, pow.⁴ Pruszków
Stanowisko 2 - kolegiata

patrs wczesne średniowiecze

DARŁOWO, pow.⁵ Ślawnie

Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska P.⁶F.⁷PKZ Oddział w Szczecinie

Badania prowadził mgr Tadeusz Nawrołski.⁸
Finansował WKZ w Koszalinie.⁹ Pierwszy sezon badań.¹⁰ Zamek średniowieczny.¹¹ Mur obwodowy z XVII w.¹²

Badania prowadzone na zewnętrznej stronie zamku, bezpośrednio przy południowej branie zamku; w miejscu projektowanego wykopu pod budowę składu opału.¹³ W wykopie o powierzchni 63 m² przebadano warstwy kulturowe należące do głębokości ok 3 m, tj.¹⁴ do poziomu wody gruntowej.¹⁵ Wszystkie warstwy przy południowym murze zamku zostały całkowicie zniszczone potężnym wkopem, na którego dnie znajduje się ceglany kanał związany z odsłoniętą XVII-wieczną latryną.¹⁶

W odległości 5,50 m od muru zamku odkryto mur obwodowy otaczający zamek od strony południowej i dochodzący do szyi bramy.¹⁷ Mur obwodowy jest późniejszy od zamku i wstępnie jego budowę można datować na XVII w.¹⁸ Również i w tej części wykopu warstwy są mocno zniszczone i przesłonięte.¹⁹ Oprócz prac wykopaliskowych prowadzono nadzór archeologiczny nad odgruzowywaniem piwnic zachodniego skrzydła zamku.²⁰

DĘBNO, pow.²¹ Brzesko

Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska P.²²F.²³PKZ - Oddział w Krakowie

Badania prowadziła mgr Czesława Kosak.²⁴
Finansował WKZ w Krakowie.²⁵ Drugi sezon badań.²⁶ Zamek /XV-XIX w.²⁷

Badania archeologiczne koncentrowały się na dziedzińcu zamkowym.²⁸ W czasie prac na głębokości średnio 40-70 cm odsłonięto fragmenty bru-